

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

I.

Ἡ Ἀρχὴ τῆς Μεταφυσικῆς ἔχει φτάσει ἤδη πιά στὸ τέρας τοῦ μεγάλου ἐξερευνητικοῦ πνευματικοῦ πλοῦ τῆς μέσα στὶς ἀγνωστες καὶ μυστηριακές χώρες τοῦ ἀπέραντου φουρτουνιασμένου ὠκεανοῦ τῆς Μεταφυσικῆς καὶ ἐπιβάλλεται τώρα ἡ γενικὴ συνθετικὴ θεώρηση ὅλων τῶν ἐνοραμάτων, στοχασμῶν καὶ γενικῶν συμπερασμάτων τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ Λόγου στὴ διείσδυσή του μέσα στὰ βάρη τῶν ἀγνωστων καὶ τρισκότεινων κόσμων τοῦ Μεταφυσικοῦ.

Προγραμματικὸς γενικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ πνευματικοῦ πλοῦ τῆς Ἀρχῆς τῆς Μεταφυσικῆς τὸ ἀληθινὸ πνευματικὸ φῶς τοῦ προβλήματος ὅλων τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου ὄντος μέσα στὸ ἀπειρο Σύμπαν καὶ τὴν Αἰωνιότητα, τοῦ μεταφυσικοῦ προβλήματος τῆς ζωῆς καὶ τῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο. Μὲ ἄλλους λόγους ὁ καθαρὸς θεωρητικὸς διαφωτισμὸς τοῦ προβλήματος τοῦ Θανάτου καὶ τῆς Ἀθανασίας, στὸ φῶς τῆς Φιλοσοφίας, ὡς καθαρῆς θεωρητικῆς Ἐπιστήμης τῆς πραγματικῆς φύσης καὶ οὐσίας τοῦ ἀπολύτου, ἀπείρου καὶ αἰωνίου ὄντος — Πραγματικοῦ καὶ τοῦ Ἀνθρώπου ὄντος, ὡς ἀπειροελάχιστου ὁμοιόμορφου καὶ ὁμοούσιου μορίου τοῦ ἀπείρου ὄντος.

Τὸ ἀληθινὸ πνευματικὸ φῶς τῶν μεγάλων καὶ αἰωνίων μεταφυσικῶν καὶ ἠθικῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο εἶναι τὸ μοναδικὸ καὶ ἀποκλειστικὸ ἔργο τῆς Φιλοσοφίας, δώρου τῶν θεῶν στὸ Ἀνθρώπινο Γένος. Μόνο ἀπὸ τὴ Φιλοσοφία, ὡς φιλοσοφία τοῦ Θανάτου καὶ τῆς Ἀθανασίας (Μέρος Α΄. Κεφ. III), ἡ ὑψηλὴ καθαρὴ θεωρητικὴ πνευματικὴ συνείδηση ὅλου τοῦ Ἀνθρώπου Γένους ζητάει τὸ ἀληθινὸ πνευματικὸ φῶς τοῦ πανυπέριστατο αὐτοῦ προβλήματος τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Ἡ πνευματικὴ συνείδηση ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος λαχταράει καὶ ζητάει μὲ πάθος, μὲ ἀληθινὸ θρησκευτικὸ πάθος, μὲ ἀσβυστὴ φλόγα καὶ ἱερὴ καὶ θεία μανία τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης καὶ αἰώνιας Ἀλήθειας ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν καὶ κυρίως τῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου ὕστερ' ἀπὸ τὸ φυσικὸ θάνατό του ἀπάνω στὴ Γῆ. Καὶ τὸ φῶς τῆς ἀπόλυτης καὶ αἰώνιας Ἀλήθειας εἶναι μόνο τὸ φῶς τῆς γνήσιας καὶ ὀρθῆς δημιουργικῆς Φιλοσοφίας, ὡς καθαρῆς θεωρητικῆς Ἐπιστήμης τοῦ ἀπολύτου ὄντολογικοῦ ἢ μεταφυσικοῦ Ρεαλισμοῦ, ὡς μόνης καθαρῆς καὶ στὸ ὕψος τῶν κοσμικῶν πεπερωμένων τῆς θεωρητικῆς Ἐπιστή-

μης τῶν ἀπολύτων, καθολικῶν καὶ ἀναγκαίων, παγκοσμίων καὶ παναιωνίων ἀληθειῶν τοῦ καθαρῶς θεωρητικοῦ, ἐλευθεροῦ καὶ δημιουργικοῦ Λόγου. Καὶ στὸ πνευματικὸ αὐτὸ ἔργο ἡ Ἀγωνιστικὴ τοῦ φιλοσοφικοῦ Λόγου ἀγωνίζεται νὰ ρίξῃ τὸ φῶς τῆς ὀρθῆς Φιλοσοφίας ἀπάνω στὸ κεντρικώτατο, σκοτεινότερο καὶ δυσκολώτατο πρόβλημα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου ὄντος μέσα στὸν Κόσμο καὶ τὴν Αἰωνιότητα.

Τὸ ὅλο αὐτὸ ἔργο ἀποτελεῖ ἓν ἄρχιτεχτονικὸ σύνολο χωρισμένο σὲ τρία, ἐσωτερικὰ καὶ στὴν οὐσία τους ἀλληλένδετα, Μέρη.

Στὸ πρῶτο, τὸ γενικὸ καὶ εἰσαγωγικὸ Μέρος, δίνεται σὲ γενικώτατες γραμμές, τὸ πρόπλασμα ἢ τὸ πρελούντιο τῆς μεταφυσικῆς κοσμοθεωρίας τοῦ στοχαστῆ, βγαλμένης ἀπὸ τὰ βάθη τῆς μεταφυσικῆς κοσμοθεωρίας τοῦ προαιώνιου καὶ παναιώνιου Πανελληνισμοῦ, ὡς κοσμοθεωρίας, ποὺ στὸ φῶς τῆς φωτίζεται, μὲ τὸν καλύτερο καὶ ἀπόλυτα ἱκανοποιητικὸ τρόπο, τὸ μεταφυσικὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο καὶ τὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας, ὡς μιὰ πτυχή τοῦ ὅλου μεταφυσικοῦ προβλήματος.

Τὸ πρόβλημα τοῦ μεταφυσικοῦ Κόσμου καὶ τῆς Ἀθανασίας φωτίζεται ἐδῶ στὸ φῶς τοῦ ὄντολογικοῦ δεσμοῦ του μὲ τὸ πρόβλημα τῆς Ἐλευθερίας. Τὸ πανύψηλο οἰκοδόμημα τῆς ὀρθῆς Μεταφυσικῆς θεμελιώνεται ἀσάλευτα μόνο ἀπάνω στὸν κόσμο τῆς Ἐλευθερίας τοῦ Ἀνθρώπου ὄντος, ὡς οὐσίας τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς. Τὸ θεμέλιο τῆς Ἐλευθερίας εἶναι τὸ θεμέλιο ὄλων τῶν θεμελίων τοῦ κόσμου τῆς Μεταφυσικῆς.

Στὸ δεύτερο, τὸ ἱστορικὸ Μέρος, ἀναπτύσσονται ὅλες οἱ θεωρίες, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας στὴν πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητας. Στὸ πρῶτο Τμῆμα τοῦ Μέρους αὐτοῦ, στὴν Ἱστορία τῆς Θρησκείας, καὶ στὸ δεύτερο Τμῆμα στὴν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας.

Ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς θεωρίες τῆς Φιλοσοφίας ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου ξεχωρίζουν καὶ λάμπουν σὰν ἄστρα στὸ πνευματικὸ στερέωμα ὅλου τοῦ Κόσμου οἱ θεωρίες τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος (Φαίδων), ποὺ δίνουν τὶς πρὸς ὑψηλές καὶ πρὸς στέρεες ἀποδείξεις τῆς ἀντικειμενικῆς ὑπαρξῆς τῆς Ἀθανασίας.

Στὸ τρίτο Μέρος, τὸ καθαρὰ θεωρητικὸ Μέρος, τὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας ἐνοραῖται καὶ διαφωτίζεται ἀπὸ τὴν καθαρὴ θεωρητικὴ του ἀποψη, τὴν ὄντολογικὴ ἀποψη. Τὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας, στὸ φῶς τῆς καθαρῆς θεωρητικῆς ὄντολογίας ἢ Μεταφυσικῆς, ὡς ὄντολογικὸ πρόβλημα, εἶναι μιὰ πτυχή τοῦ ὅλου μεταφυσικοῦ προβλήματος τῆς ἀληθινῆς φύσης καὶ τῆς πραγματικῆς οὐσίας τοῦ ἀείρου καὶ αἰωνίου ὄντος ὄντος (τοῦ ἀπολύτου Πραγματικοῦ). Ὁ κόσμος τῆς Ἀθανασίας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ νοητὸς μεταφυσικὸς κόσμος τῶν αἰωνίων καθαρῶν πνευματικῶν οὐσιῶν, ὁ κόσμος τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀθάνατων Ψυχῶν καὶ τῆς Ἐλευθερίας. Ἄν δοθῇ καταφατικὴ ἀπάντηση στὸ αἰώνιο πρόβλημα τῆς ἀντικειμενικῆς, τῆς ὄντολογικῆς ὑπαρξῆς τοῦ νοητοῦ μεταφυσικοῦ κόσμου τοῦ Πνεύματος, θὰ δοθῇ ἐπίσης καταφατικὴ ἀπάντηση καὶ στὸ ἐρώτημα τῆς Ἀθανασίας τῆς Ἀν-

θρώπινης Ψυχῆς. Καὶ ἡ ἀπάντηση, ποῦ δίνεται στὸ ἐρώτημα αὐτὸ σ' ὄλο αὐτὸ τὸ Μέρος, εἶναι ἀπόλυτα καταφατική.

Τὸ ὄλο αὐτὸ Μέρος χωρίζεται σὲ δύο μεγάλα Τμήματα. Στὸ πρῶτο Τμήμα τὸ πρόβλημα τῆς Ἐθανασίας ἐνοραῖται κι' ἐξετάζεται στὸ γενικὸ καθαρὸ θεωρητικὸ πνευματικὸ ἐνοραματισμὸ του. Στὸ Κεφάλαιο τοῦ Τμήματος αὐτοῦ, ποῦ ἔχει τὸν τίτλο «Τὸ πρῶτο φῶς», ἡ ἀπάντηση στὸ πρόβλημα τῆς Ἐθανασίας βασίζεται ἀπάνω στὰ αἰώνια πνευματικοθητικά στοιχεῖα καὶ τὲς αἰώνιες ἠθικὲς δυνάμεις καὶ ἀξίες τῆς οὐσίας τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς.

Στὴ συνέχεια στὸ βασικώτατο καὶ σημαντικώτατο, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Μεταφυσικῆς καὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ φωτισμοῦ τοῦ ὄλου μεταφυσικοῦ προβλήματος Κεφάλαιο, τὸ ἀκόλουθο Κεφάλαιο μὲ τὸν τίτλο «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος τοῦ Σύμπαντος», τονίζεται, στὸ φῶς καὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπόλυτης ἐνότητος καὶ ταυτότητος ὅλης τῆς ἀπειρης κι' αἰώνιας Δημιουργίας ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Μεταφυσικῆς.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ εἶναι τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπόλυτης ἀλήθειας τοῦ φιλοσοφικοῦ μεταφυσικοῦ Λόγου, τῆς ἀλήθειας τοῦ Παντός — Ἐνός. Τὸ Πᾶν εἶναι Ἐν. Καὶ τὸ Πᾶν — Ἐν ἔχει μιὰ μοναδική πρώτη ἀρχὴ κι' αἰτία.

Στὸ ἴδιο Κεφάλαιο τονίζεται καὶ ἡ ἀπειρη ἀξία τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τοῦ Σύμπαντος ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Μεταφυσικῆς. Ὁ μοναδικὸς καὶ πανυπέριτος σκοπὸς τῆς Μεταφυσικῆς, ἡ μεταφυσικὴ λύτρωση τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου, θεμελιώνεται ἐδῶ ἀσάλευτα ἀπάνω στὴν ἀρχὴ τῆς παγκόσμιας Ἀδελφοσύνης, στὴν ἀρχὴ τῆς Ἀγάπης ὄλου τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ δημιουργοῦ ὄλου τοῦ Κόσμου, τοῦ Θεοῦ, ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄντολογικῆς ἀρμονίας τοῦ Σύμπαντος.

Στὸ δεύτερο Τμήμα τοῦ ἴδιου Μέρους (τρίτου Μέρους) τὸ πρόβλημα τῆς Ἐθανασίας ἐνοραῖται καὶ διαφωτίζεται στὸν εἰδικώτερο καθαρὸ θεωρητικὸ πνευματικὸ ἐνοραματισμὸ του. Στὸ Τμήμα αὐτὸ φωτίζεται τὸ πρόβλημα τῆς ἀληθινῆς οὐσίας τῆς μιᾶς καὶ μοναδικῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ Σύμπαντος καὶ τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος, ὡς ἀπειροελάχιστου μορίου τοῦ Σύμπαντος.

Ἀπάνω στὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου στὴν πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος δύο κύριες φιλοσοφικὲς μεταφυσικὲς κοσμοθεωρίες. Ἡ κοσμοθεωρία τοῦ μονιστικοῦ Ὑλισμοῦ καὶ ἡ κοσμοθεωρία τοῦ μονιστικοῦ Σπιριτουαλισμοῦ (Πανψυχισμοῦ ἢ Πανπνευματισμοῦ καὶ Πανιδεαλισμοῦ).

Ἡ πρώτη κοσμοθεωρία ὑποστηρίζει καὶ δέχεται, πὼς ἡ μιὰ καὶ μοναδικὴ πρώτη ἀρχὴ κι' αἰτία ὄλου τοῦ Κόσμου καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ Ἀνθρώπου εἶναι ἡ Ὑλὴ καὶ πὼς τὸ Πᾶν — Ἐν εἶναι καθαρὰ ὕλικὸ καὶ μόνον ὕλικὸ καὶ συνεπῶς φθαρτὸ καὶ θνητό. Ἡ ἰδέα συνεπῶς τῆς Ἐθανασίας τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς δὲν ἔχει καμμιά ἀπολύτως βάση καὶ θέση μέσα στὸ χῶρο καὶ στὸν κόσμον τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς τοῦ Πανυλισμοῦ. Κατὰ

τὴν κοσμοθεωρία αὐτὴ ὁ Ἄνθρωπος εἶναι ἔν' ἀπειροελάχιστο μέρος τοῦ ὑλικοῦ φθαροῦ καὶ θνητοῦ φυσικοῦ Σύμπαντος καὶ συνεπῶς εἶναι ἕνα φθαρτὸ καὶ θνητὸ ὄν.

Ἡ δευτέρα μεταφυσικὴ κοσμοθεωρία δέχεται ἀντίθετα, πῶς ἡ γενικὴ πρώτη ἀρχὴ καὶ αἰτία ὅλου τοῦ Κόσμου εἶναι τὸ Πνεῦμα καὶ μόνο τὸ Πνεῦμα καὶ κατὰ συνέπεια τὸ Πᾶν — Ἐν (καὶ τὸ Ἀνθρώπινο Ὄν ὡς μέρος τοῦ ἀλείρου καὶ παναιωνίου Παντός — Ἐνός) εἶναι καθαρὰ πνευματικὸ καὶ μόνο πνευματικὸ καὶ συνεπῶς ἀφθαρτο καὶ ἀθάνατο. Στὸ φῶς τῆς κοσμοθεωρίας αὐτῆς καὶ ἡ Ψυχὴ τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς καθαρὴ αὐλὴ πνευματικῆ οὐσίας εἶναι ἀφθαρτὴ καὶ ἀθάνατη.

Ὁ φιλοσοφικὸς διαφωτισμὸς τοῦ βασικοῦ αὐτοῦ προβλήματος τῆς Μεταφυσικῆς, τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τῆς μιᾶς καὶ μόνης πρώτης ἀρχῆς καὶ αἰτίας ὅλου τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς, ἐπιβάλλει τὴν κριτικὴν διερεύνηση, στὸ φῶς καὶ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, καὶ τῶν δύο αὐτῶν μεταφυσικῶν κοσμοθεωριῶν.

Στὸ πρῶτο Κεφάλαιο τοῦ Τμήματος αὐτοῦ, τὸ Κεφάλαιο μὲ τὸν τίτλο «Τὸ πρόβλημα τῆς Ὑλης», ἐξετάζεται, ἀπὸ καθαρὰ θεωρητικὴ ἀποψη, στὸ φῶς τόσο τῆς Φιλοσοφίας, ὅσο καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἡ πρώτη κοσμοθεωρία, ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Ὑλισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Μεταφυσικῆς.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ εἶναι τὸ συμπέρασμα, πῶς ἡ θεωρία αὐτὴ τοῦ μεταφυσικοῦ Ὑλισμοῦ δὲν ἔχει καμμιά ἀπολύτως βασιμότητα καὶ στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες πνευματικὲς πλάνες τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἀνθρώπινου Πνεύματος.

Στὸ δεύτερο Κεφάλαιο τοῦ ἴδιου Τμήματος, τὸ Κεφάλαιο μὲ τὸν τίτλο «Τὸ πρόβλημα τῆς Ζωῆς», στὸ φῶς ἐπίσης τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἀποκαλύπτεται καὶ ἀποδεικνύεται, μὲ ἀπόλυτη θεωρητικὴ βεβαιότητα, πῶς ἡ μοναδικὴ πρώτη ἀρχὴ ὅλου τοῦ Κόσμου εἶναι ὄχι ἡ Ὑλη, ἀλλ' ἡ Ζωὴ καὶ μόνο ἡ Ζωή.

Δὲ μένει ἤδη στὸ ὅλο ἔργο τοῦ καθαρῶν θεωρητικοῦ διαφωτισμοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Φιλοσοφίας καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Ἐπιστήμης, τοῦ προβλήματος τῆς πραγματικῆς καὶ ἀληθινῆς οὐσίας τῆς μιᾶς καὶ μόνης πρώτης ἀρχῆς καὶ αἰτίας τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, παρὰ μόνο ἡ κριτικὴ διερεύνηση καὶ ὁ καθαρὸς θεωρητικὸς διαφωτισμὸς τοῦ προβλήματος τῆς οὐσίας τῆς Ζωῆς.

Τὸ ἐρώτημα, ποῦ θέτει ἐδῶ ἡ φιλοσοφικὴ Σκέψη, εἶναι τὸ ἐρώτημα: Τί εἶναι ἡ Ζωή; Ἡ Ζωὴ εἶναι ὑλικὴ ἢ πνευματικὴ; Ἡ ἀπάντηση, ποῦ δίνεται στὸ ἐρώτημα αὐτὸ στὸ Τμήμα αὐτὸ (τὸ δεύτερο Τμήμα τοῦ τρίτου Μέρους) καὶ εἰδικὰ στὸ Κεφάλαιο ποῦ ἔχει τὸν τίτλο «Τὸ πρόβλημα τοῦ Πνεύματος», εἶναι ἡ ἀπάντηση, πῶς ἡ Ζωὴ εἶναι οὐσία καθαρὰ πνευματικὴ καὶ μόνο πνευματικὴ, οὐσία καθαρὰ αὐλὴ καὶ συνεπῶς οὐσία ἀφθαρτὴ καὶ ἀθάνατη.

Μὲ τὴν θεωρία ἤδη τῆς πνευματικότητας καὶ ἀυλότητας τῆς Ζωῆς ἀποκαλύπτεται, πῶς καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀνθρώπου, ποῦ ταυτίζεται ἀπόλυτα καὶ εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὴν Ζωή, ὡς οὐσία καθαρὰ πνευματικὴ, εἶναι οὐ-

σία ἄσώματα καὶ ἄυλη καὶ συνεπῶς οὐσία ἔξω ἀπὸ τὸ θεμελιώδη νόμο τῆς γενικῆς οὐσιαστικῆς ιδιότητος τῆς Ὑλης, τὸ νόμο τῆς φθαρτότητας καὶ τῆς θνητότητας ὄλων τῶν ὑλικῶν ὄντων. Μὲ ἄλλους λόγους ἡ Ἀνθρώπινη Ψυχὴ εἶναι οὐσία ἀφθαρτη, ἀνώλεθρη καὶ ἀθάνατη.

Κορυφὴ ὄλων τῶν κορυφῶν τοῦ μεταφυσικοῦ κόσμου τοῦ Πνεύματος, τοῦ κόσμου τῶν καθαρῶν ἄυλων, ἀνώλεθρων καὶ ἀθάνατων πνευματικῶν οὐσιῶν, εἶναι ὁ Θεός.

Τὸ τέταρτο Κεφάλαιο τοῦ Τμήματος αὐτοῦ ἀφιερώνεται στὸν καθαρὸ θεωρητικὸ διαφωτισμὸ τοῦ προβλήματος τῆς Θρησκείας καὶ τοῦ Θεοῦ. Στὸ Κεφάλαιο αὐτὸ ἐξετάζονται ὅλες οἱ θεωρίαι, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου στὴν Ἱστορίαν τῆς Φιλοσοφίας ἀπάνω στὰ σπουδαιότατα καὶ κυριώτατα θέματα τῆς Φιλοσοφίας τῆς Θρησκείας καὶ τοῦ προβλήματος τοῦ Θεοῦ, τὰ θέματα: I) Τῆς πρώτης γένεσης τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ, II) Τῆς φύσης καὶ τῶν οὐσιαστικῶν ιδιοτήτων τοῦ Θεοῦ, καὶ III) Τῶν ἀποδείξεων τῆς ἀντικειμενικῆς ὑπαρξοῦς τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ὄλο ἔργο τῆς Ἀγωνιστικῆς τοῦ καθαρῶν θεωρητικοῦ κριτικοῦ φιλοσοφικοῦ μεταφυσικοῦ Στοχασμοῦ ἀποκορυφώνεται ἐδῶ στὶς θεωρίαι τῶν δύο δυνατῶν, στὰ μάτια τοῦ στοχαστή, πραγματικῶν φιλοσοφικῶν ἀποδείξεων τῆς ἀντικειμενικῆς ὑπαρξοῦς τοῦ Θεοῦ, τῆς ἠθικολογικῆς ἀπόδειξης καὶ τῆς ἀπόδειξης ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα καὶ ἀλήθεια τῆς συμμετοχῆς τοῦ Ἀνθρώπου στὸ Θεό.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα τῆς Ἀγωνιστικῆς τῆς Μεταφυσικῆς στὸ Κεφάλαιο αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα: Ὑπάρχει ἀντικειμενικὰ καὶ στὴν ἀπόλυτη ὄντολογικὴ πραγματικότητα ὁ μεταφυσικὸς κόσμος τῶν καθαρῶν πνευματικῶν οὐσιῶν, ἔχει ἀντικειμενικὴ ὑπαρξοῦς καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ μεταφυσικοῦ κόσμου τοῦ Πνεύματος, ὁ Θεός, ὑπάρχει ἢ Ἀθανασία, ὑπάρχει ἢ Ἐλευθερία.

Ἡ μεταφυσικὴ Σκέψη τοῦ Ἀνθρώπου, στὸ θεῖο, στὴν πρώτη πηγὴ του, καθαρὰ θεωρητικὸ φῶς τῶν ἀπολύτων, καθολικῶν καὶ ἀναγκαίων, παγκοσμίων καὶ παναιωνίων ἀληθειῶν τοῦ Θεοῦ, στὴ ρίζα του, καθαρῶν θεωρητικοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου ὑψώνεται στὸ ἀπόλυτο καὶ αἰώνιο μεταφυσικὸ φῶς, τὸ φῶς τοῦ μεταφυσικοῦ νοητοῦ κόσμου τῶν καθαρῶν πνευματικῶν οὐσιῶν καὶ στὴν κορυφὴ ὄλων τῶν κορυφῶν τοῦ κόσμου αὐτοῦ, τὸ Θεό.

Ὁ Θεός εἶναι τὸ πανυπέριστο, ἀπόλυτο, ἀπειρο καὶ αἰώνιο πνευματικὸ ὄν, πρώτη αἰτία καὶ ἀρχὴ τοῦ Σύμπαντος. Καὶ ὁ Ἀνθρώπος, ὡς ἀπειροελάχιστο ὁμοούσιο μόριο τοῦ ἀπολύτου, ἀπείρου καὶ αἰωνίου πνευματικοῦ Σύμπαντος, τοῦ Θεοῦ, ὡς πνευματικὸ καὶ θεῖο, στὸ βάθος του καὶ στὴν ἀληθινὴ φύση καὶ οὐσία του, ὅν εἶναι ἐν' ἀθάνατο ὄν. Ὁ Θάνατος, στὸ φῶς τοῦ ἀπολύτου καὶ αἰωνίου θεοῦ Λόγου, ἀποκαλύπτεται, στὴ ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὴν Αἰωνιότητα ὡς μετάβαση (μεταβατικὸς σταθμὸς) τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀνθρώπου στὸν κόσμον τῶν μεταφυσικῶν καθαρῶν πνευματικῶν οὐσιῶν, τὸν κόσμον τοῦ Θεοῦ, μ' ἓνα λόγο τῆς Ἀθανασίας. Ὅλα τὰ ρεύματα τοῦ μεταφυσικοῦ Λόγου ἐκβάλλουν στὸν ἀπειρο ὠκεανὸ τῶν κόσμων τοῦ Πνεύματος, τῆς Ἀθανασίας, τῆς Αἰωνιότητος, τῆς Θεο-

τητας. Ἡ Θεότητα εἶναι ἡ μοναδικὴ πρώτη δημιουργικὴ ἀρχὴ καὶ ὁ πανυπέροχος τελικὸς σκοπὸς ὅλης τῆς ἀπειρης καὶ αἰώνιας Δημιουργίας. Καὶ τὸ Ἀνθρώπινο Ὄν, ὡς θεῖο πνευματικὸ καὶ ἄυλο ὄν, εἶναι ἐν' ἀθάνατο καὶ αἰώνιο (ἀείζωο) ὄν.

*

Ὑστερ' ἀπὸ τὰ τέσσερα Κεφάλαια τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Γ' Μέρους τοῦ εἰδικώτερου ἐνοραματισμοῦ τοῦ ὅλου προβλήματος τῆς Ἀθανασίας, τὰ Κεφάλαια τῆς Ὑλης, τῆς Ζωῆς, τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ἀριότητα τοῦ ὅλου ἔργου ἐθεωρήθη ἀπολύτως ἀπαραίτητο ν' ἀκουστῆ καὶ ἡ φωνὴ τῆς σύγχρονης θετικῆς Ἐπιστήμης τῆς Βιολογίας ἀπάνω στὸ πρόβλημα τῆς Ἀθανασίας, ποὺ ἀπὸ βιολογικὴ ἀποψη ταυτίζεται ἀπόλυτα μετὰ τὸ πρόβλημα τῆς Ζωῆς στὴ διάρκειά της μέσα στὸν Ἀπειρο Χρόνο.

Μετὰ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἐδόθηκε στὸ μέρος αὐτὸ τὸ Κεφάλαιο τοῦ προβλήματος τῆς Ἀθανασίας στὸ φῶς τῶν βιολογικῶν θεωριῶν τῆς σύγχρονης θετικῆς Ἐπιστήμης. Τὸ γενικὸ συμπέρασμα τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ εἶναι τὸ συμπέρασμα, πὼς ἡ θετικὴ Ἐπιστήμη τῆς σύγχρονης Βιολογίας ἐπιβεβαιώνει καὶ στερεώνει ἀπόλυτα τὴν παλαιὰ σπιριτουαλιστικὴ ἢ ἰδεαλιστικὴ φιλοσοφικὴ θεωρία τῆς Ἀθανασίας τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς.

Τέλος ὁ φιλοσοφικὸς Στοχασμὸς στὸ τελευταῖο Κεφάλαιο τοῦ τρίτου Μέρους ὑψώνεται στὸ ὑψηλότερο ἀπ' ὅλα τὰ προβλήματα τῆς Μεταφυσικῆς — Θεολογίας, τὸ πρόβλημα τῆς Ἀποκάλυψης τοῦ Θεοῦ. Μακριὰ ἀπὸ τὶς σκοταδιστικὲς μυστικιστικὲς θεωρίες ἀναπτύσσεται ἐδῶ, στὸ φῶς τοῦ καθαρῶν θεωρητικοῦ Λόγου, ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια τῆς θεϊότητος τοῦ Σύμπαντος καὶ τῆς ἀποκάλυψης τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀλήθεια τῆς ἐνότητος τοῦ Κόσμου, τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ.

II.

Τὸ κεντρικὸ πρόβλημα τῆς Φιλοσοφίας, ἐτονίστηκε ἤδη, εἶναι τὸ κεντρικὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο, τὸ πρόβλημα τῆς Ἀνθρώπινης Μοίρας. Τὸ πρόβλημα, ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, τῆς κοσμικῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς Ἀνθρώπινης Φύσης, τὸ πρόβλημα τῆς πραγματικῆς οὐσίας τοῦ Ἀνθρώπινου Ὄντος. Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀνθρώπου φλέγεται γιὰ τὸ ἀπόλυτο καὶ αἰώνιο φῶς τῆς οὐσίας της, μετὰ ἄλλους λόγους γιὰ τὸ φῶς τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος τῆς Φιλοσοφίας, τὸ φῶς τοῦ προβλήματος τοῦ αἰωνίου ἀνθρώπινου μυστηρίου. Καὶ τὸ ἀπόλυτο καὶ αἰώνιο φῶς τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος, βάσης καὶ τῶν δύο ἄλλων μεγάλων καὶ αἰωνίων προβλημάτων τῆς Φιλοσοφίας, τοῦ κοσμολογικοῦ καὶ τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν πνευματικὴ Ἱστορία ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος, δίνεται μέσα στοὺς κόσμους τῆς ἀθάνατης πνευματικῆς δημιουργίας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Τὸ ἀπόλυτο φῶς τοῦ αἰωνίου ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ αἰωνίου ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ θαύματος καὶ ἀπάνω ἀπ' ὅλα τοῦ θαύματος θαυμάτων τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ φιλοσοφικοῦ Λόγου. Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία στὸ αἰώνιο

πρόβλημα κι' ερώτημα τῆς μοίρας τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος δίνει τὴν αἰώνια ἀπάντηση: Τὸ φῶς τοῦ αἰωνίου ἀνθρώπινου μυστηρίου δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν Ἀνθρώπο, ἀλλὰ μέσα στὸν Ἀνθρώπο, ὡς ἀπειροελάχιστο μέρος τοῦ ἀπείρου ὄντος. Ὡς ὄν, πὺ εἶναι, ὑπάρχει καὶ ζεῖ καὶ δεῖ μέσα στὸ Σύμπαν καὶ σὲ ἀπόλυτη ἐνότητα καὶ ταυτότητα καὶ ἁρμονία μὲ τὸ ἀπείρο Σύμπαν καὶ τὴν αἰώνια πρώτη αἰτία καὶ ἀρχὴ τοῦ Σύνπαντος, τὸ Θεό.

Στὸ φῶς τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου ὁ Ἀνθρώπος εἶναι καὶ τὸ αἶνιγμα — μυστήριο καὶ τὸ φῶς τοῦ αἰνίγματος — μυστηρίου. Στὴ μετώπῃ τοῦ αἰωνίου πνευματικοῦ Παρθενώνα του ὁ θεόπνευστος προφητικὸς φιλόσοφος τῆς Μικρασιατικῆς Ἰωνικῆς Ἐφέσου, ὁ Ἡράλειτος, ἔχει ὑψώσει τὴν αἰώνια πύρινη ἀλήθεια τοῦ ἀποσπάσματος του 101 ἀπὸ τὰ σωζόμενα εἰρηπια τοῦ φιλοσοφικοῦ ναοῦ του, τοῦ ἀποσπάσματος «Ἐδιζησάμην ἐμεωυτὸν» (Ἐβύθισα τὰ μάτια μου μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου). Τὸ φῶς, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ σοφία τοῦ Ἡρακλειτικοῦ αὐτοῦ λόγου εἶναι τὸ φῶς, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ σοφία τοῦ Δελφικοῦ καὶ Σωκρατικοῦ «Γνώθι σαυτὸν». Μέσα στὰ βάθη τῆς Ἀνθρώπινης Ψυχῆς, ὡς ὁμοουσίου μορίου τῆς ψυχῆς τοῦ ἀπείρου κι' αἰωνίου Σύνπαντος καὶ ὡς οὐσίας πὺ συμμετέχει στὴ Θεότητα καὶ εἶναι οὐσία ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς Θεότητος, εἶναι τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο φῶς καὶ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ καὶ τοῦ κοσμολογικοῦ καὶ τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος. Τὸ ἀπόλυτο κι' αἰώνιο φῶς καὶ τῶν τριῶν μεγάλων κι' αἰωνίων κυρίων προβλημάτων τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας, τῶν προβλημάτων τῆς οὐσίας τοῦ Ἀνθρώπου, τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Θεοῦ, ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ στὸ βάθος προβλήματος.

✱

Σχετικὰ μὲ τὸ ἀνθρωπολογικὸ πρόβλημα στὸ πνευματικὸ αὐτὸ ἔργο ἐδόθησαν δύο εἰκόνες τῆς κοσμικῆς θέσης καὶ μοίρας τοῦ Ἀνθρώπινου ὄντος. Στὸ πρῶτο, τὸ γενικὸ καὶ εἰσαγωγικὸ Μέρος, καὶ στὸ πρῶτο Κεφάλαιό του, πὺ ἔχει τὸν τίτλο «**Ἡ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΟΝΤΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ**», ἐδόθηκε ἡ πρώτη εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς φυσικοῦ ὄντος, ὡς ἀπειροελάχιστου μορίου τοῦ φυσικοῦ Σύνπαντος.

Ἀπόλυτος κυρίαρχος στὴν εἰκόνα αὐτὴ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν εἶναι ὁ Θάνατος, τὸ Μηδέν, τὸ Ἐρεβος. Ζοφερή, πεσιμιστικὴ, μηδενιστικὴ, φριχτὴ καὶ ἀποτροπαιχτὴ ἡ πρώτη αὐτὴ εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς φυσικοῦ ὄντος καὶ ἀπειροελάχιστου μορίου τοῦ φυσικοῦ Σύνπαντος.

Στὸ δεύτερο ὁμοῦ Κεφάλαιο τοῦ ἴδιου Μέρους, τὸ Κεφάλαιο μὲ τὸν τίτλο «**ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΜΟΙΡΑΣ ΚΑΙ Ἡ ΠΙΣΤΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ**» δίνεται μιὰ δεύτερη εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου ἀντίθετη ἀπὸ τὴν πρώτη εἰκόνα. Ἡ δεύτερη αὐτὴ εἰκόνα εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ, στὸ βάθος καὶ στὴν ἀληθινὴ οὐσία του, ὄντος, ὡς ἐλεύθερου ἀπὸ τὸ ὑλικὸ φυσικὸ Σύμπαν καὶ

ἀγωνιστικοῦ δημιουργικοῦ ὄντος. Τῇ δεύτερῃ αὐτῇ εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου πλημμυρίζει καὶ κατακλύζει τὸ φῶς τῆς Ἀγωνιστικῆς — Πολεμικῆς καὶ τῆς νίκης τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὴν ἄβυσσο τοῦ Σύμπαντος. Τὸ πνεῦμα καὶ τὸ φῶς τῆς μεταφυσικῆς νίκης καὶ λύτρωσης, μ' ἓνα λόγο τῆς Λευτεριᾶς τοῦ Ἀνθρώπου, τὸ φῶς τῆς μεταφυσικῆς χαρᾶς καὶ αἰσιοδοξίας, τῶν μεταφυσικῶν ἐλπίδων καὶ τῆς ἀπόλυτης θεωρητικῆς βεβαιότητος τῆς Ἀνθρωπίνης Ψυχῆς.

Ὁ Ἄνθρωπος ἐνορᾶται στὴν εἰκόνα αὐτῇ ὡς τιτανικός ἀγωνιστὴς καὶ ἥρωϊκὸς πολεμιστὴς, ὡς νικητὴς καὶ θριαμβευτὴς μέσα στὸν Κόσμο πρὸς τὸν ἥρωϊκὸ ἀγῶνα τοῦ πνεύματός του καὶ τῆς ψυχῆς του ἀποκαλύπτεται ὡς ἓνα πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ ὄν, στὴν ἀληθινὴ φύση του, ὡς ἓνα ἐλεύθερο καὶ θεῖο ὄν. Ὡς θεῖο ὄν, πρὸς τὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα καὶ ἀλήθεια τοῦ εἶναι ἔξω καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὶς ἀλυσσίδες τῆς Φύσης καὶ τοῦ Θανάτου, μὲ ἄλλους λόγους εἶναι ἓνα ἀνεξάρτητο (ἐλεύθερο) ἀπὸ τὴν ὕλική Φύση καὶ τοὺς νόμους τοῦ ὕλικου φυσικοῦ Σύμπαντος καὶ στ' ἀληθινὰ ἀθάνατο ὄν.

Ὁ ἀγῶνας καὶ ἡ θριαμβευτικὴ νίκη τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ φυσικὸ Σύμπαν, μὲ ἄλλους λόγους ἢ πνευματικὴ Λευτεριὰ καὶ ἡ ἠθικὴ νίκη τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὴν ἀπειρὴ φυσικὴ Δημιουργία καὶ τὴν Αἰωνιότητα, ξανοίγει πρὸς τὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα ὅλους τοὺς κόσμους καὶ ὁρίζοντες τοῦ ἀπολύτου καὶ αἰωνίου πνευματικοῦ φωτός καὶ ὅλους τοὺς δρόμους πρὸς τὴν ἀπόλυτη καὶ παναιώνια πνευματικὴ καὶ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια, τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ζωὴ — Λευτεριὰ τοῦ Ἀνθρώπου, στὸ βάθος καὶ στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα, εἶναι ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ μέσα στὸν Κόσμο. Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ καὶ ταυτόχρονα ἀποκάλυψη καὶ τῆς φύσης — οὐσίας καὶ τῆς ρίζας τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς ἀπειροελάχιστου ἀπὸ τὴν ἴδια οὐσία μορίου τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ καὶ θεοῦ Ἀπείρου, μ' ἓνα λόγο τοῦ Θεοῦ.

Στὸ φῶς τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ φιλοσοφικοῦ Ἀνθρώπινου Λόγου, σπείρας ἀπὸ τὴν αἰώνια φωτιὰ («πῦρ αἰείζωνον» Ἡράκλειτ. ἀπ. 80) τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἡ πρώτη πρὸ πάντων εἰκόνα τῆς κοσμικῆς θέσης καὶ μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς φυσικοῦ ὄντος, δὲν εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀληθινὴ εἰκόνα του. Ἡ εἰκόνα αὐτῇ δὲ βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα τοῦ Ἀνθρώπου καὶ δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητά του. Δὲν εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια. Εἶναι πλάνη τοῦ Πνεύματος, μιὰ πνευματικὴ φαινομενικὴ φύση, πρὸς τὸν Ἄνθρωπο στὴ μεταφυσικὴ ἀγῶνα καὶ τὴ μεταφυσικὴ ἀπόγνωση. Εἶναι εἰκόνα ἀπολύτου Ἀπομονωτισμοῦ (Solipsisme) τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν. Ἡ παρουσία τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸν Κόσμο, στὴν εἰκόνα αὐτῇ, εἶναι ἡ παρουσία ἑνὸς τελείως ἀπομόναχου καὶ παντέρημου μέσα στὸ Ἄπειρο ὄντος, πρὸς τὴν ἀπόλυτη διάκριση καὶ διάθεση ὅλων τῶν ζοφερῶν, ἀρνητικῶν καὶ ἀντιδραστικῶν καὶ καταστρεφτικῶν δυνάμεων τοῦ ἀπείρου φυσικοῦ Σύμπαντος. Στὴν ἀπόλυτη ὁμῶς πραγματικότητα δὲν ὑπάρχει φυσικὸ ὕλικὸ Σύμπαν. Ἡ Φύση εἶναι μιὰ αἰσθητὴ μορφή, μιὰ στιγμή τῆς ζωῆς τοῦ Πνεύματος. Ἡ λεγόμενὴ Φύση,

στο νόημα του Ρεαλισμοῦ τοῦ ἀφιλοσόφητου πλήθους, εἶναι μιὰ φαινομενικότητα, μιὰ πλάνη, πνευματικὴ ἀπάτη (Illusion, Schein), φαντασία, ὄνειρο, ἴσκιος ὄνειρου. Ἐκεῖνο ποῦ ὑπάρχει, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητα, καὶ εἶναι ἡ ἀπόλυτη Ἀλήθεια, εἶναι τὸ Πνεῦμα καὶ μόνο τὸ Πνεῦμα. Ἡ Ζωὴ καὶ μόνο ἡ Ζωή, ποῦ στὴν πραγματικότητα εἶναι καθαρὰ πνευματικὴ καὶ μόνο οὐσία πνευματικὴ. Ἡ ἀπειρη κι' αἰώνια Ζωή, ἡ δημιουργικὴ Ζωή. Τὸ ἀπόλυτο, ἀπειρο κι' αἰώνιο Πνεῦμα, δηλαδὴ ὁ Θεός. Καὶ τὸ ἀπόλυτο, ἀπειρο κι' αἰώνιο Πνεῦμα, ἡ θεία δημιουργικὴ Ζωή, εἶναι οὐσία ἀσώματη, ἀύλη, ἀνώλεθρη, ἀθάνατη.

Στὴν πρώτη κιὸ πάνω εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ὁ Κόσμος καὶ ὁ Ἄνθρωπος εἶναι στὴν ἴδια θέση καὶ μοῖρα μέσα στὸ Σύμπαν, χωρὶς καμμιά ἀπολύτως σχέση μετὰ τὸ βαθύτερο πνεῦμα καὶ νόημα τῆς οὐσίας καὶ τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ νόημα τῆς ὄντολογικῆς σχέσης καὶ τοῦ ὄντολογικοῦ δεσμοῦ καὶ τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου μετὰ τὴν πρώτη ἀρχὴ κι' αἰτία τους, μετὰ τὸ πανύψιστο καὶ πανυπέρτατο ἀπόλυτο, ἀπειρο κι' αἰώνιο μοναδικὸ ὄν, τὸ Θεό. Τὸ Πᾶν εἶναι πνευματικὸ, ἀύλο, θεῖο. Καὶ ὡς πνευματικὸ καὶ θεῖο τὸ Πᾶν εἶναι ἀνώλεθρο καὶ ἀθάνατο.

Ἡ μόνη ὁμῶς ἀπόλυτα πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ εἰκόνα τοῦ Ἀνθρώπου μέσα στὸ Σύμπαν δὲν εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ὄντολογικῆς σχέσης του μετὰ τὸ φυσικὸ Σύμπαν, ἀλλ' ἡ εἰκόνα τῆς πραγματικῆς ὄντολογικῆς σχέσης του μετὰ τὴν πρώτη ὄντολογικὴ ἀρχὴ τοῦ Κόσμου. Καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ὁ Θεός καὶ μόνο ὁ Θεός. Ὁ Ἄνθρωπος εἶναι ἕν' ἀπειροελάχιστο μέρος τοῦ ἀπείρου Κόσμου στὴν αἰωνιότητά του. Ἀλλ' ὁ Κόσμος ἔχει μιὰ πρώτη ἀρχή. Καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εἶναι ἀρχὴ μόνο τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴ καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς ὁμοουσίου μέρους τοῦ Κόσμου. Καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη καὶ τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου εἶναι ὁ Θεός καὶ μόνο ὁ Θεός. Κατὰ συνέπεια ὁ Ἄνθρωπος στὴν τελεία καὶ ἀπόλυτα πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ κοσμικὴ θέση καὶ μοῖρα του μέσα στὸ Σύμπαν βρίσκεται στὴν ἴδια θέση ποῦ βρίσκεται καὶ ὅλος ὁ Κόσμος στὴ θέση του μπροστὰ στὸ Θεό. Στὴν ὄντολογικὴ σχέση του καὶ τὸν ὄντολογικὸ δεσμό του μετὰ τὸ ὑπέρτατο ὄν ὅλου τοῦ Κόσμου, τὸ Θεό.

Τὸ ἀνθρωπολογικὸ πρόβλημα, τὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας καὶ τῆς κοσμικῆς θέσης καὶ μοίρας τοῦ Ἀνθρώπου, στὸ φῶς τοῦ ὀρθοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ Λόγου, ὡς πρόβλημα, ποῦ συμπλέκεται μετὰ τὸ κοσμολογικὸ πρόβλημα τῆς οὐσίας καὶ τῆς μοίρας ὅλου τοῦ Κόσμου, στὸ βάθος εἶναι μιὰ πτυχή τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος. Τὸ πανύψιστο συνεπῶς πρόβλημα καὶ τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας εἶναι τὸ θεολογικὸ πρόβλημα καὶ μόνο τὸ θεολογικὸ πρόβλημα. Τὸ πρόβλημα τῆς φύσης καὶ τῆς πραγματικῆς (ἀντικειμενικῆς καὶ ὄντολογικῆς) ὑπαρξης τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ κεντρικὸ πρόβλημα καὶ τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας εἶναι μόνο τὸ θεολογικὸ πρόβλημα.

Ἡ Φιλοσοφία, στὴν ἀληθινὴ οὐσία της, εἶναι ἡ Φιλοσοφία τοῦ ἀπolutου ὄντος, τοῦ Θεοῦ. Θεολογία καὶ μόνο Θεολογία!

Καὶ τὸ ἀληθινὸ φῶς τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος εἶναι καὶ τὸ μόνο ἀληθινὸ φῶς καὶ τῶν ἄλλων δύο μεγάλων κι' αἰώνιων φιλοσοφικῶν προ-

βλημάτων, τοῦ κοσμολογικοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος.

Ἡ φιλοσοφικὴ Σκέψη στὴ φιλοσοφικὴ μελέτη καὶ διερεῦνησή της τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προβλήματος, στὸ φῶς τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ Λόγου στὴν ἐσωτερικὴ αὐτοενοράσή του, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς καθαρῆς Λογικῆς, φτάνει στὴν πρώτη στιγμὴ της στὶς σφαῖρες τοῦ κοσμολογικοῦ προβλήματος, τῆς κοσμολογικῆς Φιλοσοφίας. Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀνθρώπου ἐνοραῖται ἐδῶ ὡς μέρος τοῦ ὅλου προβλήματος τοῦ Κόσμου. Ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῆς κοσμολογικῆς Φιλοσοφίας ἢ φιλοσοφικὴ Σκέψη, στὴ δεύτερη στιγμὴ της ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς καθαρῆς Λογικῆς, ὑψώνεται στοὺς οὐρανοὺς τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος. Καὶ τὸ ἀνθρωπολογικὸ πρόβλημα ἐνοραῖται τώρα καὶ ἀντιμετωπίζεται ὡς μέρος καὶ πτυχὴ τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος.

Καὶ ἡ φιλοσοφικὴ Σκέψη ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος, στὴν κριτικὴ φιλοσοφικὴ διερεῦνησή της καὶ μελέτη της καὶ στὸ φιλοσοφικὸ διαφωτισμὸ της τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος, ὡς τῆς κορυφῆς ὅλων τῶν ὄντολογικῶν προβλημάτων τῆς Φιλοσοφίας, καὶ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ καὶ τοῦ κοσμολογικοῦ καὶ τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος, θέτει στὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα, ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦ ὄντος καὶ τῆς Φιλοσοφίας, ὡς καθαρῆς θεωρητικῆς ὄντολογίας, τὸ ἀβυσσαλέο καὶ ἐναγωνιώτατο ἐρώτημα: Πῶς ὁ Ἀνθρώπος ἀνεβαίνει στὸ Θεό; Ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς πνευματικὸς δρόμος (ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς ὀρθῆς καθαρῆς θεωρητικῆς ὄντολογίας), ποὺ ὀδηγεῖ τὸ καθαρὸ θεωρητικὸ Ἀνθρώπινο Πνεῦμα, μὲ ἀπόλυτη θεωρητικὴ βεβαιότητα, στὴν πανυπέριστα ὄντολογικὴ ἢ μεταφυσικὴ Ἀλήθεια, τὴν ἀλήθεια ὅλων τῶν ἀληθειῶν τῆς ἀνθρώπινης Ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρώπινης Μοίρας, τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ; Ποιὰ εἶναι ἡ πραγματικὴ πνευματικὴ σκάλα, ποὺ ἀνεβάζει τὸν Ἀνθρώπο στὸ Θεό;

III.

Ὁ Ἀνθρώπος, ὡς πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ ὄν, στὴν ἀπόλυτη πραγματικότητά του, εἶναι ἐν' ἀτομικῷ ὄντι ποὺ ζεῖ μέσα στὴν ἀνθρώπινη Κοινωνία — Πολιτεία. Μὲ ἄλλους λόγους ὁ Ἀνθρώπος, στὸ βάθος καὶ στὴν ἀληθινὴ οὐσία του, εἶναι ἓνα κοινωνικὸ ὄν, ἓνα ὀργανικὸ μέλος τοῦ ὀλοζώντανου ὀργανισμοῦ μιᾶς ἀνθρώπινης Κοινωνίας — Πολιτείας. Ὡς κοινωνικὸ ὄν ὁ Ἀνθρώπος εἶναι ἓνα ὄν, ποὺ εἶναι, ὑπάρχει καὶ ζεῖ (αἰσθάνεται, στοχάζεται, βούλεται, ἐνεργεῖ) μέσα στὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Κοινωνίας — Πολιτείας. Ἡ ζωὴ του καὶ ἡ μοίρα του μέσα στὸν Κόσμο ἐξαρτιέται, τόσο ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ προσωπικὴ ζωὴ του, τὴν ἀτομικὴ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ συγκρότησή του, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ, τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ ἱστορικὰ κοσμικὰ πεπερωμένα τοῦ γύρω του Κόσμου, τὴ ζωὴ, τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ πεπερωμένα τῆς Κοινωνίας — Πολιτείας. Καὶ ἡ θέσις τῆς ζωῆς καὶ τῶν κοσμικῶν πεπερωμένων τοῦ Ἀνθρώπου, ὡς ἀτόμου — προσώπου καὶ ὡς κοινωνικοῦ ὄντος σὲ μιὰ ὀρισμένη στιγμὴ τῆς ζωῆς του μέσα στὸν Ἀπειρο Χῶρο καὶ τὸν Ἀπειρο Χρόνο, προσδιορίζεται καὶ προδιαγράφεται ἀπὸ τὴ φύση, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὕψος τοῦ πραγματικοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ